

Þjóðararfur hverra? Kvennasögusafn sem hluti af Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni

Rakel Adolphsdóttir

TÍMANNA SAFN

31.05.2018

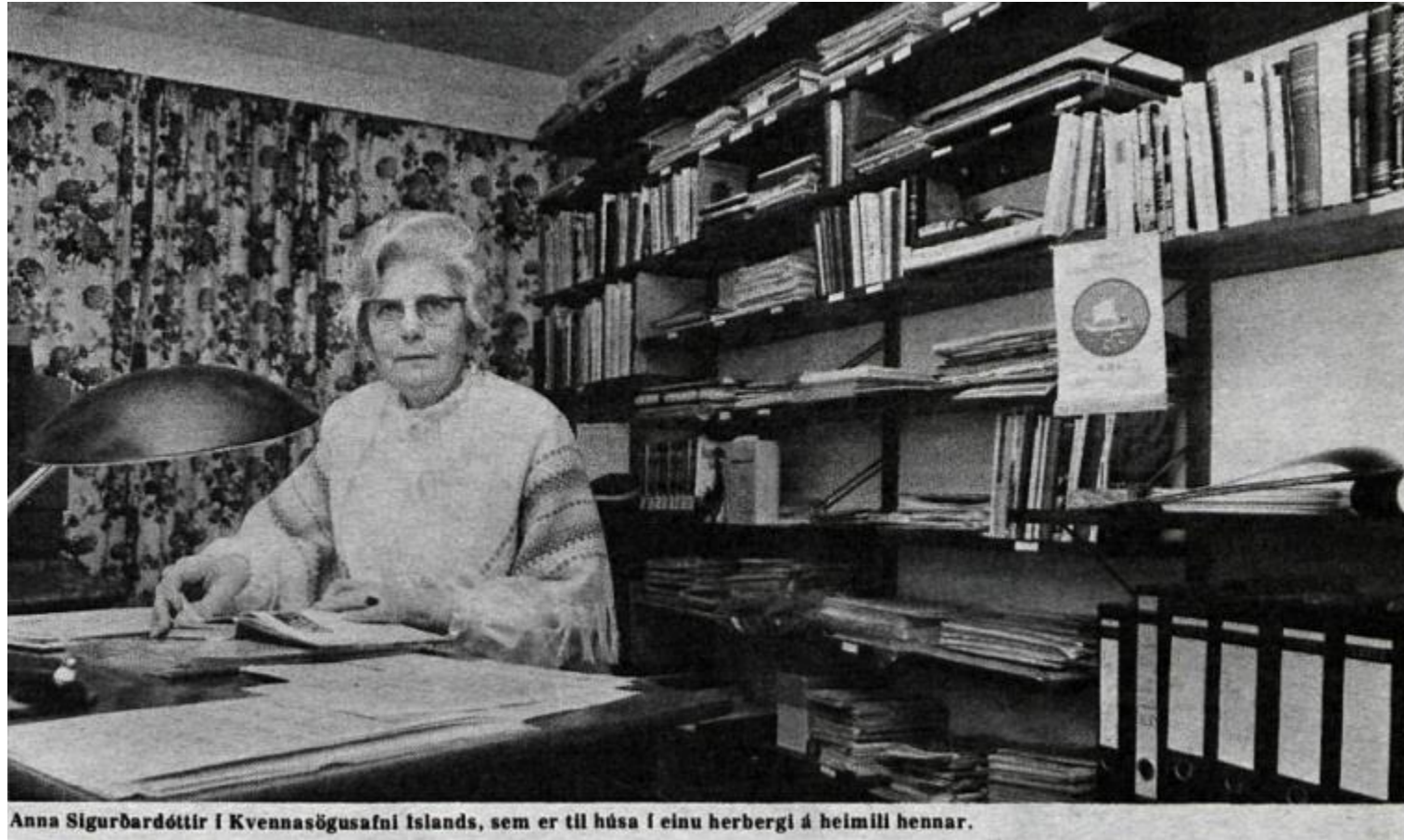

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Stofnað í heimahúsi árið 1975

Anna Sigurðardóttir í Kvennasögusafni Íslands, sem er til húsa í einu herbergi á heimili hennar.

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Aðdragandi

1947 – Anna Sigurðardóttir byrjar að halda heimildum um sögu kvenna til haga

1957 – Norræn ráðstefna í Svíþjóð um „gleymda sögu kvenna“

1968 – Mannréttindaár Sameinuðu þjóðanna

Júní 1968 – Kvenréttindafélag Íslands hélt 12. fund Samtaka norrænna kvenréttindafélaga á Þingvöllum – sagt frá sænsku Kvennasögusafni sem var stofnað árið 1958

Mars 1974 – Norrænn fundur í Gautaborg um kvennasögusöfn á Norðurlöndunum

Júlí 1974 – Á 1100 ára afmæli Íslandsbyggðar var ákvörðun tekin

Kvenna- sögusafn

Akveðið hefur verið að stofna Kvennasögusafn Íslands eftir áramótin — í upphafi alþjóðlegs kvennaárs. Stofn safnsins verður gjöf frá Önnu Sigurðardóttur, sem um árabíl hefur safnað gögnum til kvennasögu.

Safn til sögu íslenzkra kvenna?

NORRÆN ráðstefna um sam-
hæfingu upplýsinga- og bókaþjón-
ustu á sviði kvennasögu var hald-
in dagana 11.-13. marz í Gata-
borg. Fundinn sátu yfir 20 bóka-
safnsfræðingar og fræðimenn frá
öllum Norðurlöndum. Þátttak-
endur frá Íslandi voru Else Mia
Sigurðsson og Svanlaug Baldurs-
dóttir, bókasafnsfræðingar. Til
stóð að Anna Sigurðardóttir
mætti einnig á fundinum, en af
því gat ekki orðið.

Vísir. Þriðjudagur 15. október 1974

FÁUM VIÐ ÍSLENZKT KVENNASÖGUSAFN?

— óskað eftir stuðningi kvennasamtaka til þess að koma slíku á fót

Verður komið á fót Íslenzku kvennasögusafni einhvern tíma á næstunni? Það er aldrei að vita, en að minnsta kosti hafa komið hugmyndir og tilmæli til Kvenfélagasambands Íslands, að það sýndi því stuðning að koma slíku á stofn.

Þetta kemur meðal annars

fram í nýútkomnu tölublaði Húsfreyjunnar, þar sem margt er af góðu efni, og er meðal annars fjallað um Kvennaárið 1975.

Saméinuðu þjóðirnar gerðu um það samþykkt sem kunnugt er 18. des 1972 að árið 1975 skyldi helgað málefnum kvenna, og

kaus K.Í. sérstaka nefnd í vor til þess, í samvinnu við fleiri kvennasamtök að annast undirbúning þess, með hverjum hætti íslenzkar konur geti minnst þessa árs.

A fundum þessarar nefndar hafa komið fram margar góðar hugmyndir, og mun nefndin fá

málið um kvennasögusafn til meðferðar ásamt stjórn K.Í.

Stjórninni barst bréf frá tveimur bókasafnsfræðingum, Else Mia Sigurðsson og Svanlaugu Baldursdóttur, og Önnu Sigurðardóttur húsmóður, þar sem þær óska eftir stuðningi kvennasamtaka til þess að koma safninu á fót. —EA

Hvar er langamma?
Hvar er amma?
Hvar er mamma?
Hvar er ég sjálf?
Vorum við kannski
aldrei til?

Umsjón: Vilborg Dagbjartsdóttir

ÞJÓÐVILJINN

10. árgangur.

Föstudagur 23. marz 1945.

69. tölublað.

Minningar- og menningarsjóður kvenna nemur nú rúml. 14 þús. kr.

Í sambandi við minningargjafir er fyrirhugað að koma upp ævisagna-, mynda- og handritasafni

Stjórn Kvenréttindafélags Íslands ræddi í gær við blaðamenn um Minningar- og menningarsjóð kvenna, en hann var upphaflega stofaður með dánargjöf Brietar Bjarnhéðinsdóttur, og nemur hann nú kr. 14207.

Tilgangur sjóðsins er að efla menntun kvenna og styrkja þær til náms.

Í sambandi við minningargjafir er fyrirhugað að koma upp myndasafni, handrita- og ævisagnasafni,

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Oft erfitt að finna heimildir um sögu kvenna, þær eru oft vandlega faldar í ritverkum, og meiri hluti þess, sem skrifað hefur verið um konur, hefur birst í dagblöðum og tímaritum

→
Else Mia Einarsdóttir og Anna Sigurðardóttir
glugga í eitt af ritum safnsins.
Tímamyndir Gunnar.

Kvennasögusafn Íslands stofnað

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Markmið

- Safna, skrá og varðveita heimildir um sögu kvenna
- Hvetja fólk að halda til haga heimildum um sögu kvenna
- Aðstoða rannsakendur við heimildaöflun
- Standa fyrir útgáfu fræðslurita og heimildaskráa
- Afla vitneskju um heimildir um sögu kvenna sem varðveittar eru annars staðar
- Hafa samvinnu við önnur kvennasögusöfn, einkum á Norðurlöndunum

Safngestir

5. jan. 1975 Björg Einarsdóttir, Kennarnámi 4. R.

Kvía

" " Ríða Elapóttis deildarfulltrúi, Groðerv. 64

Kvía

" " Guðrún Agúsdóttir

Kvía

" " Rannveig Jónsdóttir

Kvía

Álítirðu, að sérstök kvennasögusöfn eigi í raun og veru rétt á sér? Er ekki hugsanlegt að þau verði til þess að halda sögu kvenna aðgreindri frá almennri mannkynssögu, Íslandssögunni og sögu einstakra þjóða?

Svar: Vonandi verða framfarirnar í málum kvenna svo örar, að þess verði ekki langt að bíða að karlmannapjóðfélagið sem slíkt líði undir lok, þannig að saga kvenna og karla verði samofin sem uppistaða og fyrirvaf, með jafnsterkum þáttum beggja í hvoru tveggja. Þá yrðu kvennasögusöfnin eins konar fornfræðasöfn. En hrædd er ég um, að það verði nokkuð langt þangað til.

Kvenmannslausar sögubækur

🕒 02.09.2011 - 18:27 Innlent

Jafnrétti milli karla og kvenna í námsbókum í sögu á miðstigi grunnskóla er stórlega ábótavant, samkvæmt rannsókn sem unnin var fyrir Jafnréttisstofu. Hlutur kvenna í Íslandssögunni er jafnvel gerður minni en heimildir bera vitni um.

Texti: Dagný Kristjánsdóttir og Kristján Jóhann Jónsson

Já, kvenmannslaus í kulda og trekki
kúrir saga vor
konurnar eru þar allavega ekki
þó ekki dræpust þær allar úr hor.

Fræðingarnir sleppa þeim stundum
og starf þeirra er ekkert til að fást um.

Hvar voru allar íslenzkar konur?
Einherjar hafa verið hér
því karlmaðurinn er konusonur
hann kemur undan henni og sér.

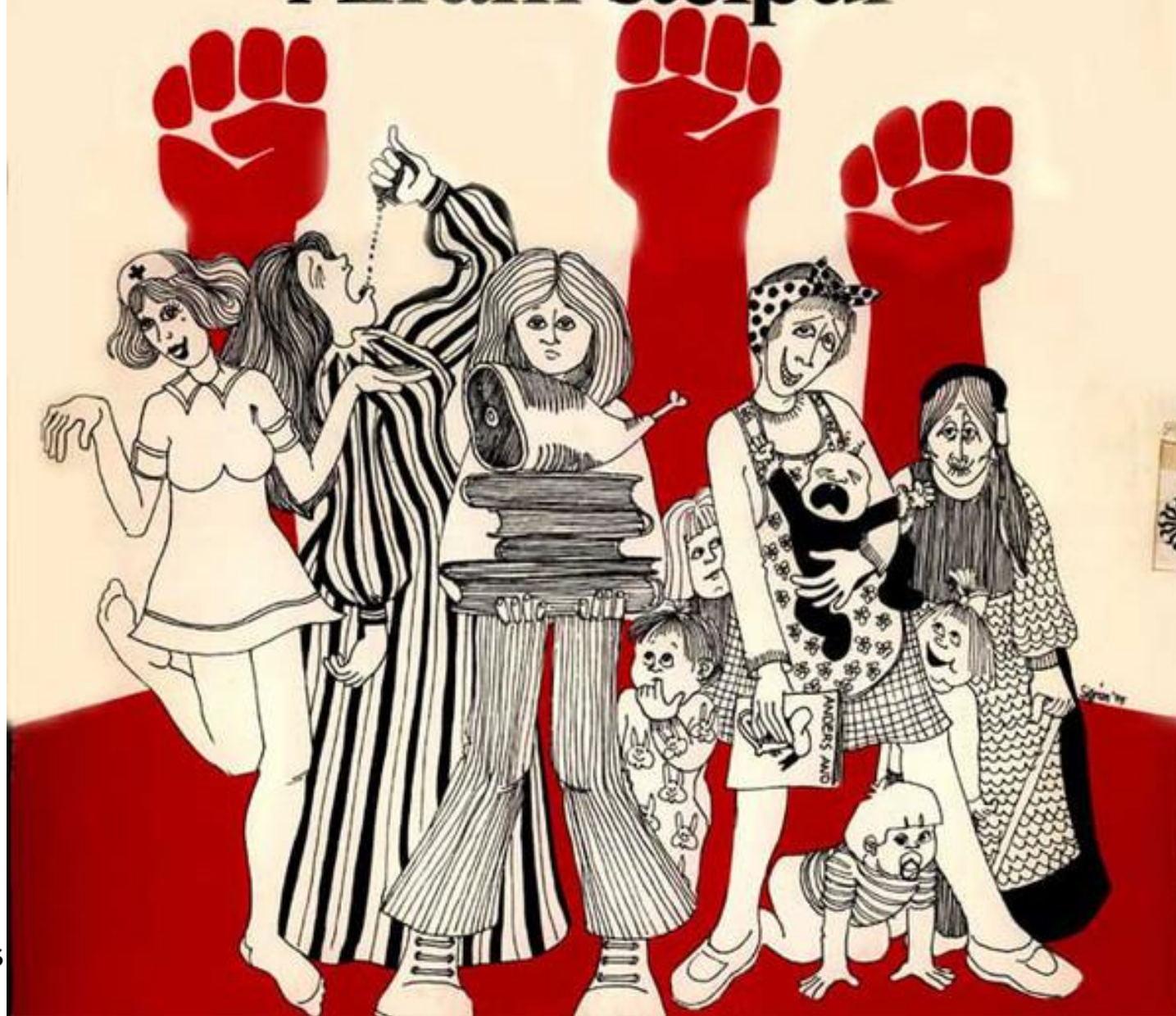
Ég spyr – Hver var að raka
Hver var að spinna
kemba og tæja
og kúnum sinna
spyr því það vantar alveg vitneskju um það

... eða gerðu karlmenn það –
Rétt eins og allt annað?

Það er ekki vanþörf að athuga þetta
því enginn veit neitt í sinn haus
um það hví allt gekk eins og í sögu –
og sagan alveg kvenmannslaus

Áfram stelpur

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Kvennafrí

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Kjör Vigdísar Finnbogadóttur

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Markmið frá upphafi

5. grein reglugerðar:

„Kvennasögusafn Íslands sem slíkt má aldrei leggja niður. Verði safninu, að mati stofnenda eða arftaka þeirra í starfi, tryggð framtíðarvist og starfsskilyrði á vegum Þjóðarbókhlöðu eða annars ríkisbókasafns eða skjalasafns, má fella safnið inn í það safn sem sérdeild með sínu sérheiti.“

Bréf frá Önnu

Til fjárveitinganefndar Alþingis
18. október 1977, 18. október
1982, 24. október 1983 og
16. október 1984

Til Finnboga Guðmundssonar
landsbókavarðar 5. apríl 1979
Hann kom í heimsókn á
Hjarðahaga 17. maí sama ár

Til menntamálaráðherra:
12. júní 1981, 22. ágúst 1983,
18. febrúar 1984, 30. júní 1985,
27. júní 1986 og 20. mars 1987

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

**„Konur verða að
vera tvíefldar ef
þær eiga ekki að
verða útundan”**

Anna Sigurðardóttir, forstöðukona
Kvennasögusafns Íslands, í helgarviðtali

Kvennasögusafn
Íslands

„konur eru helmingur íslensku þjóðarinnar, sem nú byggir sér þjóðarbókhlöðu“

-Bréf til menntamálaráðherra Ragnhildar Helgadóttur, 18. febrúar 1984

Þjóðarbókhlaðan er fyrir alla
íslensku þjóðina

Konur eru helmingur íslensku
þjóðarinnar

Saga íslenskra kvenna hefir
verið vanrækt og falin með
furðulegum hætti

-Bréf til menntamálaráðherra, Sverris Hermannssonar,
20. mars 1987

Helmingur íslensku þjóðarinnar

– En hvað um framtíð safnsins,
hefurðu gert þér einhverja hugmynd um
hvað um það verður þegar þín nýtur
ekki lengur við?

„Nú er verið að byggja þjóðarbók-
hlöðu. Konur eru helmingur íslensku
þjóðarinnar. Hvar ætti saga þessa
helmings þjóðarinnar að vera í framtíð-
inni annars staðar en í þjóðarbókhlöð-
unni?“

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

Áhugahópur um varðveislu og framgang Kvennasögusafns Íslands, stofnaður 1987

Fulltrúar frá:

- Áhugahópi um íslenskar kvennarannsóknir
- Bókavarðafélagi Íslands
- Félagi bókasafnsfræðinga
- Félagi bókvarða í rannsóknabókasöfnum
- Kvenfélagasambandi Íslands
- Kvenréttindafélagi Íslands
- Fulltrúi Önnu Sigurðardóttur

1991 ljóst að
Kvennasögusafn fengi inni í
Þjóðarbókhöllu

1994 samningar lágu fyrir
og herbergi á 4. hæð
frátekið fyrir
Kvennasögusafn

1996 samningurinn
undirritaður í mars og
safnið opnar 5. desember

FÖSTUDAGUR 7. JÚLÍ 1995

MORGUNBLAÐIÐ

Morgunblaðið/Golli

ANNA Sigurðardóttir á heimili sínu og
vinnustað, Kvennasögusafni Íslands.

Opnun Þjóðarbókhlöðunnar 1994

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögunasafn
Íslands

Opnun Kvennasögunsafns 1996

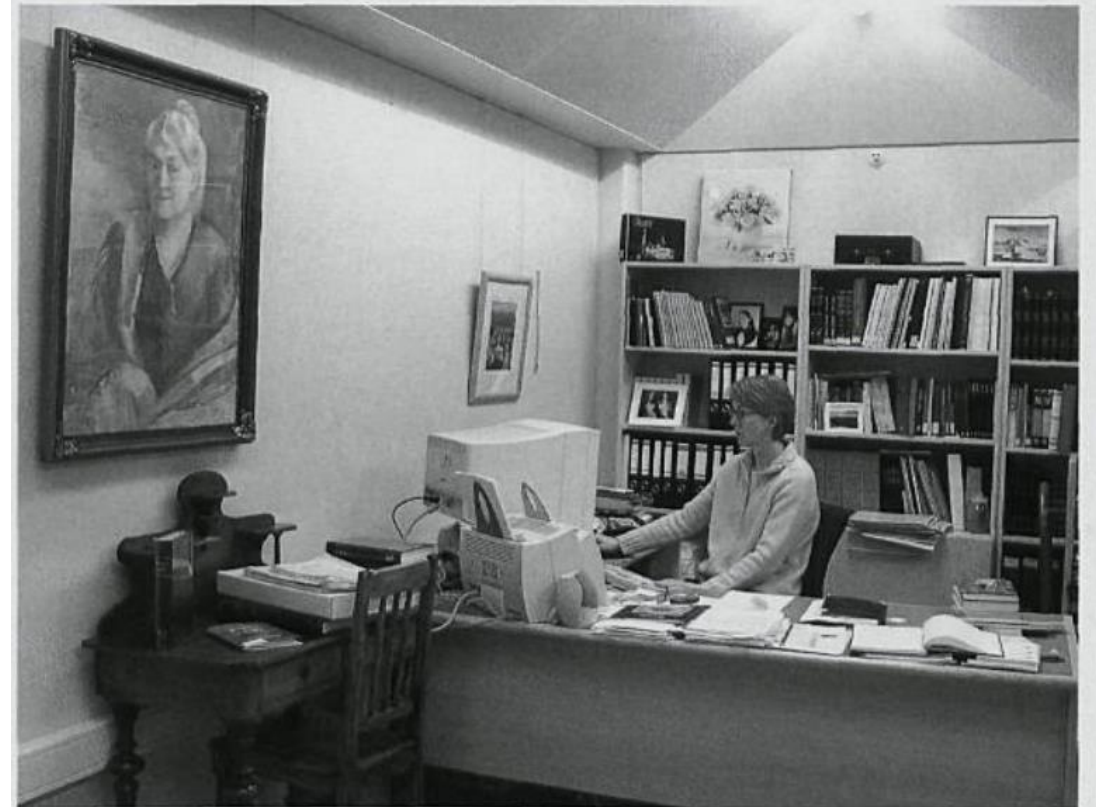

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögunsafrn
Íslands

Kvennasögusafn á 4. hæð Þjóðarbókhöðunnar

Auður Styrkársdóttir, forstöðumaður Kvennasögusafns Íslands, á skrifstofu sinni í Þjóðarbókhöðunni.

Landsbókasafn Íslands
Háskólabókasafn

Kvennasögusafn
Íslands

1
7. Ári 1924, 25. dag ágúst mánadag var
fundur haldinn í Húsmeyri Bandalags
Kvenna hjá formanni mefndarinnar, fri
Brieti Bjarnhjáðinsdóttur. Af 9 mefndar-
konum komu 4 á fundinn, en auk þeirra
sát formaður Bandalagsins, fri Steinunn Hj.
Bjarnason fundinn. Fri Briet lagði fram
bréf Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytis-
ins um lög þá á norðauverðu Amarrhól-
sinni, er samkvæmt ákvörðun síðasta
Alþingis er gefin undir fyrirkallad
Kvennaheimili og er sú lög austast á lög
ríkis sjóðs norðauvert við fyrirkallad frau-
hald Þindargötu, beint norður af húsi
Jóns Magnússonar, for. forsetisráð herra
eftir minni útmálingu síðar, þannig að lóðin
sje ekki yfir 40 mefra með fram götu og ett.
yfir 35 mefra á dýpi (skr. bréf ráðuneytisins,
Varnitará, sem nú var málst til að tæki að
sjá nitarastörf fyrir mefndina frauvegis
(friþáupý Vilhjálmsdóttur) falið að skrifa
ráðuneytinu og hjá þriðri þakki fyrir þessa
útlýkingu um lóðina. Þá var og

Föstudaginn 19 janúar 1968
helt framkvæmdastjórn Hallveigarstöta
fund að Hallveigarstötum, bl. 4 sídd.

Á fundinn komu bótaskar, auk
framkvæmdamefndar og samannar:
Stjórn Kvennafelagsambands Íslands, og
varastjórn og stjórn Kvennættlinda felags
Íslands og stjórn og varastj. Bandalagskvemma.
1. Formatur framkvæmdastjórnar
Sigríður J. Magnússon setti fundinn
og tilnefndi 2 fundarstara, Sigríði
Thorlacíus þá K.V. og Pétur Jákobsson
þá K.R.F.I.

Þriðri minnst formatur Kvenna
starfsmanna Hallveigarstöta 1. form.
Steinunnar Bjarnason, form. byggingar.
Laufeyjar Vilhjálmsdóttur, form fjárfest-
unarnefndar Guðrúnar Þorjónsson
og fyrr. form. Guðrúnar Tólfuradóttur.

Formatur las þriðri minnst upp fundargerð
Hlutafelagsins Hallveigarstöta, þar sem
segin þá beytningu þeirri á skipulagi felagsins
árið 1945. Þegna ákvæða um störf

WOMEN'S DAY OFF
OCTOBER 24th 1975.

WHY A DAY OFF FOR WOMEN?

The Women's Congress, held in Reykjavík, June 20th and 21st 1975, urges women to take a day off on October 24th, the United Nations' Day, in order to demonstrate the importance of their work.

Why was a motion like that put forward and carried at a congress where women of all ages and political parties were assembled?

The reasons are many and here are but a few:

- Because when someone is needed for a badly paid low-status job the advertisement specifies a woman.
- Because average wages of women in trade and commerce are only 75% of the average wages of men doing the same jobs.
- Because the principal negotiation body of the Icelandic Trades Union Congress has no woman representative.
- Because the difference between the average monthly earnings of women and men laborers is icel. kr. 30.000.- (approx. £100.- or \$200.-)
- Because farmers wives are not accepted as full members of the Farmer's Union.
- Because it is commonly said about a housewife "she isn't working - just keeping house".
- Because there are men in authority unable or unwilling to understand that day nurseries are a necessary part of modern society.
- Because the work contribution of farmers wives on the farms is not valued at more than icel.kr. 175.000.- (approx. £500.- or \$1100.-) a year.
- Because whether an applicant for a job is male or female is often considered more important than education or competence.
- Because the work experience of a housewife is not considered of any value on the labor market.

The general conclusion is that women's contribution to the community is underestimated.

Let us demonstrate to ourselves and to others the importance of our role in society by stopping work on October 24th.

Let us unite in making the day a memorable one under the theme of the International Women's Year:

EQUALITY - DEVELOPMENT - PEACE

Executive committee for women's day off.

Húsvin 13. Des. 1927.

Elstu tengdasmóðir mín,
Hjartanlega þakka þeg fyrir
indælu breflana, sem þú sendir
litlu bróðurminn, þeir bjóga
mig fyrir þessu leudju og vona
að geta kynst öðrum þeim
í næstu þínu sendingunni.

Mjög fannst þú skelfing
langt síðan þeg hafði sent
línu og skrifa þú þetta, þú
elkhest þið stakki þi í fjöllum.
Við erum öll frísk, þú þi
lof - Birna var lasin minna
viku síðan sem leið er er mi
vörð þess og annað hvíld
atla þau að þessa og drekka
afmali Péturs lífa okkur,
þú þú var ekki hæg
njótan dag, vegna þess að
Birna var lasin. Þú er
Sigga Maja komin í barna-
skólann og er þessu idin
og von. Þú þessu

Þessu 23. ágúst. 1938.

Elstu tengdasmóðir mín!
Hjartanlega þakka þeg fyrir
sitark. Þetta þú mi dælitit öðruvísi
er allat var, þeg leið þi þessu
í stöðinni þú að vera lífa þi, er
bók var þú í máli að þessu gálu
þessu og þið gálu, þú að dælitit
væri ekki löng. Þeg held mi að þetta
þessi er mi þessu þessu þessu
ef þið lífa þessu þessu, þessu mi
þessu að gágu minna, vera allt af
að þessu þessu. Svona þessu
eris og mið þessu þið þessu þessu.
Þessu þessu þessu. Þessu þessu
þessu all, við þessu mi dag þessu
a' Þessu og þessu leið öllu all og
þið þessu þessu þessu. Síðan við
þessu þessu þessu þessu
þessu. Þú er allt þessu í þið
þessu þessu a' þið. Sigurður þessu

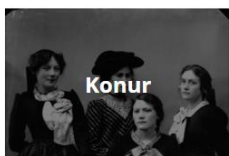
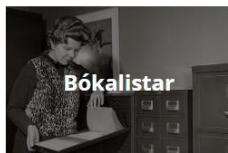
Vefir og miðlar

Forsíða Fréttir Um safnið Tenglar English

Kvinnasöguslóðir
Gangferðir um
Reykjavík

Leita á vefnum...

Markmið Kvinnasögusafns Íslands er að skrá, varðveita og safna heimildum um sögu kvenna ásamt því að miðla þeirri þekkingu og hvetja til rannsókna. Það er eina safnið sinnar tegundar á Íslandi. Safnið er sérstök eining í Landsbókasafni Íslands - Háskólabókasafni, Þjóðarborghlöðu.

Kvinnasögusafn Íslands

February 13 ·

Halldóra Briem Ek fæddist á þessum degi fyrir 105 árum. Hún var fyrsti íslenski kvenarkitektinn.

Árið 1935 varð Halldóra fyrst kvenna á Íslandi til að ljúka stúdentsprófi af stærðfræðibraut, ásamt bekkjarsystur sinni Ingibjörgu Böðvarsdóttur lyfjafræðingi. Eftir það lærði Halldóra arkitektúr við Kungliga Tekniska Högskolan í Stokkhólmi.

Halldóra vann 1. verðlaun í samkeppni Arkitektasambandsins SAR um fjölbýlishúshverfið Klövern, sem var svo byggt 1951. Árið 1985 var hverfið...

Íslensk kona gerist húsameistari

Viðtal við ungfrú Halldóru Briem

Við Tekniska háskólann í Stokkhólmi stundar um þessar mundir nám fyrsti íslenskur kvenstúdent, sem valið hefir sér húsagerðarlist að viðfangsefni, ungfrú Halldóra Briem frá Akranesi, dóttir síra Þorsteins Briem alpm. Halldóra lauk stúdentsprófi við Mentaskólann í Reykjavík vorið 1935 og sigldi haustið eftir til Stokkhólms til þess að nema þar húsagerðarlist.

Samtíðin hefir hitt ungfrú Halldóru að máli og spurt hana, hvernig henni líki námið. Eftirfarandi samtal er ritað í Stokkhólmi í sumar, er Halldóra var nýkomin til bæjarins úr stuttu sumarleyfi utan úr Skerjagarðinum skamt þaðan.

— Þér megið kallast brautryðjandi, þar sem engin íslensk kona hef-

Halldóra Briem

Kvinnasögusafn Íslands

October 1, 2017 ·

Þann 1. október 1827 fæddist Þorbjörg Sveinsdóttir, ljósmóðir og kvenréttindakona.

Þorbjörg lagði stund á ljósmóðurfræði í Kaupmannahöfn og lauk prófi 1856. Hún var í fyrstu ljósmóðir í Skagafirði, en fluttist síðar til Reykjavíkur. Þar var hún skipuð embættisljósmóðir 1864 og gegndi því starfi til 1902. Þorbjörg fór um alla Reykjavík til að taka á móti börnum og þekkti íbúa þorpins eflaust betur en flestir en á meðan hún var embættisljósmóðir fór fjöldi fólks í Reykjavík úr... See More

„Framtíð safnsins byggist að verulegu leyti á skilningi kvenna á því hversu mikilvægt það er að vernda frá glötun ýmis konar heimildir um líf kvenna og störf þeirra á liðnum tíma. Margir eiga í fótum sínum bréf, handrit og önnur gögn, sem mikil saga getur falist í, saga um starf ömmu og jafnvel langömmu. Og svo verður maður að vera einnig minnugur þess, að það sem er að gerast á líðandi stund, verður saga fyrr en varir.“

– Anna í ræðu 5. desember 1974

Skjöl Ingibjargar H. Bjarnasonar – afhent 2015

www.kvennasogusafn.is - facebook.com/kvennasogusafn –
twitter.com/kvennasogusafn